

Volný pohyb osob v EU

Volný pohyb osob v EU - 1

Původně:

- **ekonomická svoboda**
- pravidla pro volný **pohyb** (turistika) a **pobyt** (ekonomická aktivita)

Volný pohyb osob v EU

Výjimky:

1. odmítnutí vstupu na své území, vyhoštění:

- ohrožení veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti
- ohrožení zdraví vlastního obyvatelstva

2. odmítnutí dlouhodobého pobytu, zaměstnání:

- nedostatek finančních zdrojů (živobytí)
- nedostatek nemocenského pojištění
- zaměstnání ve státní správě s podílem na výkonu státní moci
- důvody v bodu 1 (např. obchod s drogami)

Volný pohyb pracovníků

Zahrnuje:

- opuštění svého státu
- vstup a pobyt na území jiného členského státu
- právo ucházet se o zaměstnání, být zaměstnán, pobírat důchod atd. – vše za stejných podmínek jako domácí občané
(zákaz diskriminace podle státní příslušnosti)

Volný pohyb dalších osob ekonomicky činných

- podnikatelé, živnostníci, advokáti, umělci apod.
- platí stejný režim, tj. zákaz diskriminace podle státní příslušnosti
- národní režim:
 - **uznávání kvalifikace**, vázané živnosti
 - harmonizační směrnice: uznávání vzdělání, osvědčení o vzdělání, 2 metody úpravy (lékaři)

Výjimka pro všechny kategorie ekonomicky činných osob

- =====
- pojem veřejná správa
- **podíl na výkonu veřejné moci**
- lze takto vyloučit cizince a není to diskriminace
- restriktivní výklad

Volný pohyb osob v EU obecně

Od 1993 základní právo občana EU: **volný pohyb a pobyt** v členských zemích

Lisabon: Právní úprava sjednocena pro všechny kategorie osob a jejich rodinné příslušníky

pracovníci a podnikatelé (OSVČ)

studenti

důchodci

ostatní

+ rodinní příslušníci

Občanství EU

- Maastrichtská smlouva o EU 1992
- **doplňuje (nenahrazuje) státní občanství**
- žádné povinnosti
- **práva:**
 - volný pohyb a pobyt,
 - volební právo (EP, místní zastupitelstva)
 - petice, stížnosti ombudsmanovi
 - diplomatická a konzulární ochrana

----- konec května -----

Režim pohybu a pobytu - 1

- směrnice 2004/38
- sjednocená úprava pro všechny občany EU a rodinné příslušníky
- **vstup na území členského státu**
- **pobyt do 3 měsíců**
- **pobyt nad 3 měsíce**
- **trvalý pobyt (nad 5 let)**

Režim pohybu a pobytu - 2

Vstup na území členského státu

- **výjimky:**

- ohrožení **veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti**
- ohrožení **zdraví** vlastního obyvatelstva

- **doklady:**

- občané EU: průkaz totožnosti
- rodinní příslušníci: pas (+ vízum)

Režim pohybu a pobytu - 3

Pobyt do 3 měsíců

- bez formalit, bez podmínek

Pobyt nad 3 měsíce

- podmínky:
 - zaměstnání, podnikání, dostatek prostředků, zdravotní pojištění – rodinní příslušníci (i cizinci)
- formality (na dobu určitou):
 - občan EU: osvědčení o registraci („povolení k pobytu“)
 - rodinný příslušník (i cizinec): pobytová karta

Režim pohybu a pobytu - 4

Právo trvalého pobytu

- vznik: legální pobyt 5 let bez většího přerušeni
- dokumenty (na dobu neurčitou):
 - občan EU – doklad o trvalém pobytu
 - rodinný příslušník: karta trvalého pobytu

Režim pohybu a pobytu – zákaz diskriminace

Ve všech oblastech působnosti Smlouvy o fungování EU:

zaručeno stejné zacházení jako vůči státním příslušníkům hostitelského státu

Omezení práva vstupu a práva pobytu

- **výjimky:**
 - ohrožení **veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti**
 - ohrožení **zdraví** vlastního obyvatelstva
- osobní chování dotyčné osoby
- skutečné, aktuální a závažné ohrožení zájmu
- veřejné zdraví: nemoci s epidemickým potenciálem, nakažlivé nemoci, pokud ochrana i domácích

Vyhoštění

- z důvodu ochrany veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti
- trvalý pobyt: jen zcela výjimečně
- v posledních 10 letech pobyt: zcela výjimečně
- zákaz pobytu: po 3 letech lze žádat o zrušení

Prostor svobody, bezpečnosti a
spravedlnosti (práva)

Od počátku k Amsterdamu

- stagnace společného trhu v 80. letech
- okamžité „řešení“: Schengen I
- počátek 90. let: Schengen II – nedostatečné pravomoci EHS
- Schengen II – koncepční řešení mimo právo ES a EU

Amsterodamská smlouva

- zahrnutí „schengenského práva“ do I. a III. pilíře
= nové prameny úpravy
- Prostor svobody, bezpečnosti a práva
- SVOBODA
- BEZPEČNOST
- PRÁVO (SPRAVEDLNOST)

SVOBODA

- nový režim vnitřních hranic – bez kontrol
- jsou důkladné kontroly na vnějších hranicích
- volný pohyb osob po r. 2000
- režim cizinců ze 3. států (víza, azyl, uprchlíci)
- společná přistěhovalecká politika

BEZPEČNOST

- režim vnějších hranic
- justiční spolupráce v trestních věcech
- evropský zatýkací rozkaz
- vnitřní bezpečnost – boj s trestnou činností
- přeshraniční trestné činy – harmonizace skutkových podstat
- sbližování trestně právních předpisů obecně – opt-out
- přeshraniční policejní režim
- EUROJUST – Evropský veřejný žalobce
- EUROPOL

PRÁVO (SPRAVEDLNOST)

- soukromé právo – justiční spolupráce v civilních věcech:
 - vzájemné uznávání soudních rozsudků
 - vykonatelnost
 - dělba pravomoci soudů jednotlivých států
 - usnadnění průběhu civilního řízení
 - rodinné právo – souhlas nár. parlamentů
- trestní právo: viz bezpečnost